

JUSTEL - Geconsolideerde wetgeving

<http://www.ejustice.just.fgov.be/eli/wet/2017/11/21/2017014061/justel>

Dossiernummer : 2017-11-21/04

Titel

21 NOVEMBER 2017. - Wet betreffende de verkoop van pakketreizen, gekoppelde reisarrangementen en reisdiensten

Situatie : De van kracht zijnde wijzigingen, gepubliceerd tot en met 27-04-2018, zijn verwerkt.

Bron : ECONOMIE, KMO, MIDDENSTAND EN ENERGIE

Publicatie : Belgisch Staatsblad van 01-12-2017 bladzijde : 106673

Inwerkingtreding : 01-07-2018

Inhoudstafel

[TITEL 1.](#) - Algemene bepalingen

Art. 1

[TITEL 2.](#) - Definities en toepassingsgebied

[HOOFDSTUK 1.](#) - Definities

Art. 2

[HOOFDSTUK 2.](#) - Toepassingsgebied

Art. 3-4

[TITEL 3.](#) - Pakketreisovereenkomsten

[HOOFDSTUK 1.](#) - Informatieverplichtingen en inhoud van de pakketreisovereenkomst

[Afdeling 1.](#) - Precontractuele informatie

Art. 5-7

[Afdeling 2.](#) - Bindend karakter van de precontractuele informatie en sluiting van de pakketreisovereenkomst

Art. 8-9

[Afdeling 3.](#) - Inhoud van de pakketreisovereenkomst en te bezorgen documenten

Art. 10-14

[Afdeling 4.](#) - Bewijslast

Art. 15

[HOOFDSTUK 2.](#) - Overdracht en wijziging van de pakketreisovereenkomst voor het begin van de pakketreis

[Afdeling 1.](#) - Overdracht van de pakketreisovereenkomst aan een andere reiziger

Art. 16-18

[Afdeling 2.](#) - Prijswijziging

Art. 19-23

[Afdeling 3.](#) - Wijziging van andere bepalingen van de pakketreisovereenkomst

Art. 24-28

[Afdeling 4.](#) - Opzegging van de pakketreisovereenkomst

[Onderafdeling 1.](#) - Opzegging door de reiziger

Art. 29-30

[Onderafdeling 2.](#) - Opzegging door de organisator

Art. 31

[Onderafdeling 3.](#) - Terugbetaling door de organisator

Art. 32

[HOOFDSTUK 3.](#) - Uitvoering van de pakketreis

[Afdeling 1.](#) - Aansprakelijkheid

Art. 33

[Afdeling 2.](#) - Non-conformiteit

Art. 34-40

[Afdeling 3.](#) - Contactname

Art. 41-42

[Afdeling 4.](#) - Verplichting tot bijstand

Art. 43-44

[Afdeling 5.](#) - Aansprakelijkheid voor boekingsfouten

Art. 45-46

[HOOFDSTUK 4.](#) - Prijsvermindering, schadevergoeding en verhaalrecht

[Afdeling 1.](#) - Prijsvermindering en schadevergoeding

Art. 47-52

[Afdeling 2.](#) - Verhaalrecht

Art. 53

[HOOFDSTUK 5.](#) - Bescherming bij insolventie

[Afdeling 1.](#) - Principes

Art. 54-60

[Afdeling 2.](#) - Wederzijdse erkenning en administratieve samenwerking

Art. 61-64

[TITEL 4.](#) - Gekoppelde reisarrangementen

[HOOFDSTUK 1.](#) - Bescherming bij insolventie en informatieverplichtingen

Art. 65-68

[HOOFDSTUK 2.](#) - Aansprakelijkheid voor boekingsfouten

Art. 69-70

[TITEL 5.](#) - Verkoop van reisdiensten

Art. 71-74

[TITEL 6.](#) - Dwingend karakter van de wet

Art. 75-76

[TITEL 7.](#) - Vorderingen in rechte en sancties

[HOOFDSTUK 1.](#) - Vorderingen in rechte

Art. 77

[HOOFDSTUK 2.](#) - Vordering tot staking

Art. 78

[HOOFDSTUK 3.](#) - Strafrechtelijke sancties

Art. 79-81

[HOOFDSTUK 4.](#) - De opsporing en vaststelling van inbreuken

Art. 82-85

[TITEL 8.](#) - Slotbepalingen

[HOOFDSTUK 1.](#) - Opheffingsbepalingen

Art. 86

[HOOFDSTUK 2.](#) - Overgangsbepaling

Art. 87

[HOOFDSTUK 3.](#) - Inwerkingtreding

Art. 88

[BIJLAGEN.](#)

Art. N1-N2

Tekst

[TITEL 1.](#) - Algemene bepalingen

Artikel [1](#). Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Ze voorziet in de omzetting van richtlijn 2015/2302/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen, houdende wijziging van verordening (EG) nr. 2006/2004 en van richtlijn 2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad, en tot intrekking van richtlijn 90/314/EEG van de Raad.

[TITEL 2.](#) - Definities en toepassingsgebied

[HOOFDSTUK 1.](#) - Definities

Art. 2. Voor de toepassing van deze wet wordt verstaan onder:

1° reisdienst:

a) passagiersvervoer;

b) accommodatie die niet intrinsiek deel uitmaakt van passagiersvervoer en die niet voor bewoning is bestemd;

c) verhuur van auto's, andere motorvoertuigen in de zin van artikel 3, punt 11, van richtlijn 2007/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 september 2007 tot vaststelling van een kader voor de goedkeuring van motorvoertuigen en aanhangwagens daarvan en van systemen, onderdelen en technische eenheden die voor dergelijke voertuigen zijn bestemd, of motorrijwielen waarvoor een rijbewijs van categorie A in overeenstemming met artikel 4, lid 3, onder c), van richtlijn 2006/126/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 2006 betreffende het rijbewijs, is vereist;

d) elke andere toeristische dienst die niet intrinsiek deel uitmaakt van een reisdienst in de zin van de bepalingen onder a), b) of c);

2° pakketreis: de combinatie van ten minste twee verschillende soorten reisdiensten voor dezelfde reis of vakantie, ingeval:

a) deze diensten worden gecombineerd door één professioneel, inbegrepen op verzoek of overeenkomstig de keuze van de reiziger, voordat er één overeenkomst waarin al deze diensten zijn inbegrepen, wordt gesloten, of

b) deze diensten, ongeacht of er afzonderlijke overeenkomsten worden gesloten met verschillende reisdienstverleners, worden:

b.1) gekocht bij één verkooppunt en gekozen voordat de reiziger ermee instemt te betalen, of

b.2) aangeboden, verkocht of gefactureerd voor een gezamenlijke prijs of een totaalprijs, of

b.3) aangeprezen of verkocht onder de term "pakketreis" of een gelijkaardige benaming, of

b.4) gecombineerd nadat er een overeenkomst is gesloten waarbij de professioneel de reiziger laat kiezen uit een selectie van verschillende soorten reisdiensten, of

b.5) gekocht van verschillende professionelen via onderling verbonden onlineboekingsprocedures, waarbij de naam, de betalingsgegevens en het e-mailadres van de reiziger worden overgedragen van de professioneel met wie de eerste overeenkomst wordt gesloten naar een andere professioneel of andere professionelen en er met de laatstgenoemde professioneel of professionelen uiterlijk vierentwintig uur na de bevestiging van de boeking van de eerste reisdienst een overeenkomst wordt gesloten.

Een combinatie van reisdiensten waarbij niet meer dan één soort reisdienst als bedoeld in de bepaling onder 1°, a), b) of c), wordt gecombineerd met één of meer toeristische diensten als bedoeld in de bepaling onder 1°, d), is geen pakketreis indien de laatstgenoemde diensten:

a) geen aanzienlijk deel van de waarde van de combinatie vormen, of niet als een essentieel kenmerk van de combinatie worden aangeprezen of anderszins geen essentieel kenmerk van de combinatie vertegenwoordigen, of

b) pas worden gekozen en aangekocht nadat de uitvoering van een reisdienst als bedoeld in de bepaling onder 1°, a), b) of c), al is begonnen;

3° pakketreisovereenkomst: een overeenkomst inzake de gehele pakketreis of, indien de pakketreis uit hoofde van afzonderlijke overeenkomsten wordt geleverd, alle overeenkomsten die betrekking hebben op de reisdiensten die deel uitmaken van de pakketreis;

4° begin van de pakketreis: begin van de uitvoering van de reisdiensten waarop de pakketreisovereenkomst betrekking heeft;

5° gekoppeld reisarrangement: ten minste twee verschillende soorten reisdiensten die voor dezelfde reis of vakantie worden aangekocht, welke geen pakketreis vormen en waarvoor afzonderlijke overeenkomsten worden gesloten met de verschillende reisdienstverleners, waarbij een professioneel:

a) tijdens één bezoek aan of contactmoment met het eigen verkooppunt het apart selecteren en apart betalen van elke reisdienst door de reiziger faciliteert, of

b) op gerichte wijze de aankoop van ten minste één aanvullende reisdienst bij een andere professioneel faciliteert waarbij uiterlijk vierentwintig uur na de bevestiging van de boeking van de eerste reisdienst een overeenkomst met die andere professioneel wordt gesloten.

Indien niet meer dan één soort reisdienst als bedoeld in de bepaling onder 1°, a), b) of c), en één of meer toeristische diensten als bedoeld in 1°, d), worden aangekocht, vormen zij geen gekoppeld reisarrangement als laatstgenoemde diensten geen aanzienlijk deel van de gecombineerde waarde van de diensten vormen of niet als een essentieel kenmerk van de reis of vakantie worden aangekondigd, of anderszins geen essentieel kenmerk van de reis of vakantie vertegenwoordigen;

6° reiziger: iedere persoon die, binnen het toepassingsgebied van deze wet, een overeenkomst wenst te sluiten of die er op grond van een reeds gesloten overeenkomst recht op heeft te reizen;

7° professioneel: iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon, ongeacht of deze privaat of publiek is, die met betrekking tot onder deze wet vallende overeenkomsten handelt, mede via een andere persoon die namens hem of voor zijn rekening optreedt, in het kader van zijn handels-, bedrijfs-, ambachts- of beroepsactiviteit, ongeacht of hij optreedt als organisator, doorverkoper, professioneel die een gekoppeld reisarrangement faciliteert of reisdienstverlener;

8° organisator: een professioneel die pakketreizen samenstelt en deze rechtstreeks dan wel via of samen met een andere professioneel verkoopt of te koop aanbiedt, of een professioneel die de gegevens van de reiziger aan een andere professioneel overdraagt overeenkomstig de bepaling onder 2°, b.5);

9° doorverkoper: een professioneel, anders dan de organisator, die pakketreizen verkoopt of te koop aanbiedt die door een organisator zijn samengesteld;

10° vestiging: de daadwerkelijke uitoefening van een economische activiteit, bedoeld in artikel 49 van het

Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, door de dienstverrichter voor onbepaalde tijd en vanuit een duurzame infrastructuur, van waaruit daadwerkelijk diensten worden verricht;

11° duurzame gegevensdrager: ieder hulpmiddel dat de reiziger of de professioneel in staat stelt om persoonlijk aan hem gerichte informatie op te slaan op een wijze die deze informatie toegankelijk maakt voor toekomstig gebruik gedurende een periode die is aangepast aan het doel waarvoor de informatie is bestemd, en die een ongewijzigde weergave van de opgeslagen informatie mogelijk maakt;

12° onvermijdbare en buitengewone omstandigheden: een situatie die zich voordoet onafhankelijk van de wil van de partij die zich daarop beroept en waarvan de gevolgen ondanks alle redelijke voorzorgsmaatregelen niet te vermijden waren;

13° non-conformiteit: het niet of niet goed uitvoeren van de reisdiensten die deel uitmaken van een pakketreis;

14° minderjarige: een persoon die jonger is dan achttien jaar;

15° verkooppunt: een ruimte voor detailhandel, verplaatsbaar of niet, of een retailwebsite of soortgelijk onlineverkoopplatform, daaronder begrepen retailwebsites of onlineverkoopplatforms die als één platform aan reizigers worden aangeboden, met inbegrip van een telefoondienst;

16° repatriëring: het terugbrengen van de reiziger naar de plaats van vertrek of naar een andere door de partijen die de overeenkomst sluiten afgesproken plaats.

HOOFDSTUK 2. - Toepassingsgebied

Art. 3. Deze wet is van toepassing op:

1° pakketreizen die door professionelen aan reizigers te koop worden aangeboden of verkocht;

2° gekoppelde reisarrangementen die door professionelen voor reizigers worden gefaciliteerd;

3° reisdiensten bedoeld in artikel 2, 1°, afzonderlijk verkocht door een organisator of een doorverkoper die handelt als tussenpersoon.

Art. 4. Deze wet is niet van toepassing op:

1° pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen die een periode van minder dan vierentwintig uur beslaan, tenzij zij een overnachting omvatten;

2° pakketreizen die worden aangeboden en gekoppelde reisarrangementen die worden gefaciliteerd, incidenteel en zonder winstoogmerk en uitsluitend aan een beperkte groep reizigers;

3° pakketreizen, gekoppelde reisarrangementen en afzonderlijk verkochte reisdiensten die worden gekocht op basis van een algemene overeenkomst voor het regelen van zakenreizen tussen een professioneel en een andere natuurlijke persoon of rechtspersoon die handelt in het kader van zijn handels-, bedrijfs-, ambachts- of beroepsactiviteit.

TITEL 3. - Pakketreisovereenkomsten

HOOFDSTUK 1. - Informatieverplichtingen en inhoud van de pakketreisovereenkomst

Afdeling 1. - Precontractuele informatie

Art. 5. § 1. De organisator en, indien de pakketreis wordt verkocht via een doorverkoper, ook de doorverkoper, verstrekken aan de reiziger, voordat deze is gebonden door een pakketreisovereenkomst, door middel van het relevante formulier bedoeld in bijlage I, deel A of deel B, de standaardinformatie, alsook, voor zover deze van toepassing is op de pakketreis, de volgende informatie:

1° de voornaamste kenmerken van de reisdiensten:

a) de reisbestemming(en), de reisweg en de verblijfsperioden, met de data en, indien overnachting is inbegrepen, het aantal nachten;

b) de vervoermiddelen, hun kenmerken en categorieën, de plaatsen, data en tijdstippen van vertrek en terugkeer, de duur en plaats van tussenstops en de aansluitingen; indien het exacte tijdstip nog niet vaststaat, deelt de organisator en, indien van toepassing, de doorverkoper de reiziger het tijdstip van vertrek en terugkeer bij benadering mee;

c) de ligging, de voornaamste kenmerken en, in voorkomend geval, de toeristische categorie van de accommodatie volgens de regels van het land van bestemming;

d) de verstrekte maaltijden;

e) de bezoeken, de excursies of de andere diensten die zijn begrepen in de voor de pakketreis overeengekomen totaalprijs;

f) ingeval zulks niet duidelijk uit de context blijkt, uitsluitel of de reisdiensten worden verleend aan de reiziger als lid van een groep, en indien dit het geval is, voor zover mogelijk, de omvang van de groep bij benadering;

g) ingeval het belang van andere toeristische diensten voor de reiziger afhankelijk is van doeltreffende mondelinge communicatie, de taal waarin die diensten worden verricht;

h) uitsluitel of de reis of de vakantie in het algemeen geschikt is voor personen met beperkte mobiliteit en, op verzoek van de reiziger, nauwkeurige informatie over de vraag of de reis of vakantie gelet op de behoeften van de reiziger geschikt is;

2° de handelsnaam en het geografische adres van de organisator en, indien van toepassing, van de doorverkoper, alsmede hun telefoonnummer en, in voorkomend geval, hun e-mailadres;

3° de totaalprijs van de pakketreis, inclusief de belastingen en, indien van toepassing, alle bijkomende vergoedingen, toeslagen en andere kosten, of, indien deze redelijkerwijs niet kunnen worden berekend voordat

de overeenkomst wordt gesloten, opgave van de soort bijkomende kosten die alsnog voor rekening van de reiziger kunnen zijn;

4° de betalingsregelingen, met inbegrip van het bedrag of het percentage van de prijs dat als voorschot is te betalen, en het tijdstip voor de betaling van het saldo, of de financiële garanties die de reiziger moet betalen of leveren;

5° het minimumaantal personen dat nodig is voor de uitvoering van de pakketreis en de in artikel 31, § 1, 1°, bedoelde uiterste datum voor de eventuele opzegging van de overeenkomst, wanneer dit aantal niet wordt behaald;

6° algemene informatie over de vereisten in het land van bestemming inzake paspoort- en visumverplichtingen, met inbegrip van de bij benadering benodigde termijn voor het verkrijgen van een visum, alsook informatie over geldende formaliteiten op gezondheidsgebied;

7° de vermelding dat de reiziger de overeenkomst te allen tijde vóór het begin van de pakketreis kan opzeggen tegen betaling van een passende opzegvergoeding of, indien toepasselijk, van de gestandaardiseerde opzegvergoedingen die de organisator vraagt, overeenkomstig artikel 29;

8° inlichtingen over de facultatieve of verplichte verzekeringen die de kosten bij opzegging van de overeenkomst door de reiziger of de kosten van bijstand, met inbegrip van repatriëring bij ongeval, ziekte of overlijden dekken.

§ 2. In geval pakketreisovereenkomsten per telefoon worden gesloten, verstrekt de organisator en, indien van toepassing, de doorverkoper aan de reiziger de standaardinformatie bedoeld in bijlage I, deel B, en de informatie bedoeld in paragraaf 1, 1° tot 8°.

[Art. 6.](#) Met betrekking tot pakketreizen bedoeld in artikel 2, 2°, eerste lid, b.5), zorgen de organisator en de professioneel aan wie de gegevens worden toegezonden, ervoor dat, ieder van hen voor de reisdiensten die zij aanbieden, de reiziger, voordat hij is gebonden door een overeenkomst, de informatie bedoeld in artikel 5, § 1, 1° tot 8°, verstrekt voor zover deze relevant is voor de respectieve reisdiensten die zij aanbieden. De organisator verstrekt tegelijkertijd de standaardinformatie door middel van het formulier in bijlage I, deel C.

[Art. 7.](#) De in de artikelen 5 en 6 bedoelde informatie wordt op een duidelijke, begrijpelijke en in het oog springende manier verstrekt. Schriftelijke informatie wordt in een leesbare vorm verstrekt.

[Afdeling 2.](#) - Bindend karakter van de precontractuele informatie en sluiting van de pakketreisovereenkomst

[Art. 8.](#) De precontractuele informatie die overeenkomstig artikel 5, § 1, 1°, 3° tot 5° en 7°, aan de reiziger wordt verstrekt, vormt een integraal onderdeel van de pakketreisovereenkomst. Ze kan niet worden gewijzigd, tenzij bij uitdrukkelijk en wederzijds akkoord van de partijen bij de overeenkomst. De organisator, en, indien van toepassing, de doorverkoper delen de reiziger alle wijzigingen aan de precontractuele informatie op een duidelijke, begrijpelijke en in het oog springende wijze mee, voordat de pakketreisovereenkomst wordt gesloten.

[Art. 9.](#) Indien de organisator, en, indien van toepassing, de doorverkoper, de vereisten inzake informatie over bijkomende vergoedingen, toeslagen of andere kosten als bedoeld in artikel 5, § 1, 3°, niet hebben nageleefd voordat de pakketreisovereenkomst wordt gesloten, is de reiziger deze vergoedingen, toeslagen of andere kosten niet verschuldigd.

[Afdeling 3.](#) - Inhoud van de pakketreisovereenkomst en te bezorgen documenten

[Art. 10.](#) De pakketreisovereenkomsten worden in heldere en begrijpelijke taal opgesteld en zijn, voor zover zij schriftelijk worden vastgelegd, leesbaar. Bij het sluiten van de pakketreisovereenkomst of zonder onnodige vertraging daarna, verstrekt de organisator of de doorverkoper de reiziger een kopie of een bevestiging van de overeenkomst op een duurzame gegevensdrager.

Ingeval de pakketreisovereenkomst in de gelijktijdige fysieke aanwezigheid van de partijen wordt gesloten, heeft de reiziger het recht een papieren kopie te vragen.

Bij buiten verkoopruimten gesloten overeenkomsten in de zin van artikel I.8, 31°, van het Wetboek van economisch recht wordt een kopie of bevestiging van de pakketreisovereenkomst aan de reiziger verstrekt op papier of, indien hij hiermee instemt, op een andere duurzame gegevensdrager.

[Art. 11.](#) De pakketreisovereenkomst of bevestiging ervan bevat de volledige inhoud van de overeenkomst, met inbegrip van alle in artikel 5, § 1, 1° tot 8°, bedoelde informatie, alsmede de volgende informatie:

1° bijzondere wensen van de reiziger waarop de organisator is ingegaan;

2° het feit dat de organisator:

a) aansprakelijk is voor de goede uitvoering van alle onder de overeenkomst vallende reisdiensten, in overeenstemming met de artikelen 33, eerste lid, en 34 tot 40;

b) verplicht is bijstand te bieden wanneer de reiziger in moeilijkheden verkeert, in overeenstemming met de artikelen 43 en 44;

3° de naam en de contactgegevens, met inbegrip van het geografische adres, van de entiteit die instaat voor de bescherming bij insolventie en, indien van toepassing, de naam van de bevoegde autoriteit die daarvoor door de betrokken lidstaat is aangewezen en haar contactgegevens;

4° de naam, het adres, het telefoonnummer, het e-mailadres en, in voorkomend geval, het faxnummer van de lokale vertegenwoordiger van de organisator, van een contactpunt of van een andere dienst, welke gegevens de

reiziger in staat stellen snel contact op te nemen met de organisator en efficiënt met hem te communiceren met het oog op een verzoek om bijstand wanneer de reiziger in moeilijkheden verkeert of om zijn beklag te doen over elke tijdens de uitvoering van de pakketreis geconstateerde non-conformiteit;

5° een mededeling dat de reiziger overeenkomstig artikel 34 verplicht is elke tijdens de uitvoering van de pakketreis geconstateerde non-conformiteit te melden;

6° indien minderjarigen die niet door een ouder of een andere gemachtigde persoon vergezeld worden, reizen op basis van een pakketreisovereenkomst waarin accommodatie is begrepen, informatie op basis waarvan rechtstreeks contact kan worden opgenomen met de minderjarige of met de persoon die op de verblijfplaats van de minderjarige voor de minderjarige verantwoordelijk is;

7° informatie over beschikbare interne procedures voor klachtenafhandeling en over alternatieve geschillenbeslechtingsmechanismen (ADR) overeenkomstig de artikelen XVI.2 tot XVI.4 van het Wetboek van economisch recht, en in voorkomend geval, over de ADR-entiteit waaronder de professioneel valt en over het platform voor onlinegeschillenbeslechting overeenkomstig verordening (EU) nr. 524/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende onlinebeslechting van consumentengeschillen en tot wijziging van verordening (EG) nr. 2006/2004 en richtlijn 2009/22/EG;

8° informatie over het recht van de reiziger om zijn overeenkomst overeenkomstig de artikelen 16 tot 18, aan een andere reiziger over te dragen.

[Art. 12.](#) Met betrekking tot pakketreizen als bedoeld in artikel 2, 2°, eerste lid, b.5), informeert de professioneel aan wie de gegevens worden toegezonden, de organisator over de sluiting van de overeenkomst die tot de totstandbrenging van een pakketreis leidt. De professioneel verschaft de organisator de informatie die nodig is om aan zijn verplichtingen als organisator te voldoen.

Zodra de organisator ervan in kennis is gesteld dat er een pakketreis tot stand is gebracht, verstrekt de organisator aan de reiziger de in artikel 11, 1° tot 8°, bedoelde informatie op een duurzame gegevensdrager.

[Art. 13.](#) De in de artikelen 11 en 12 bedoelde informatie wordt op een duidelijke, begrijpelijke en in het oog springende manier verstrekt.

[Art. 14.](#) Tijdig voor het begin van de pakketreis verstrekt de organisator de reiziger de nodige ontvangstbewijzen, vouchers en vervoerbewijzen, informatie over de geplande vertrektijden en, in voorkomend geval, over de uiterste tijd om in te checken, alsook de geplande tijden van tussenstops, aansluitingen en aankomst.

[Afdeling 4.](#) - Bewijslast

[Art. 15.](#) De bewijslast voor de naleving van de in dit hoofdstuk neergelegde informatievoorschriften ligt bij de professioneel.

[HOOFDSTUK 2.](#) - Overdracht en wijziging van de pakketreisovereenkomst voor het begin van de pakketreis

[Afdeling 1.](#) - Overdracht van de pakketreisovereenkomst aan een andere reiziger

[Art. 16.](#) De reiziger die de organisator binnen een redelijke termijn vóór het begin van de pakketreis via een duurzame gegevensdrager op de hoogte stelt, kan de pakketreisovereenkomst overdragen aan een persoon die voldoet aan alle voorwaarden die voor die overeenkomst gelden. De organisator uiterlijk zeven dagen vóór het begin van de pakketreis op de hoogte stellen wordt in ieder geval als redelijk beschouwd.

[Art. 17.](#) Degene die de pakketreisovereenkomst overdraagt, en degene die de overeenkomst overneemt, zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de betaling van het nog verschuldigde bedrag en voor eventuele bijkomende vergoedingen, toeslagen en andere kosten die voortvloeien uit de overdracht. De organisator stelt degene die de overeenkomst overdraagt, in kennis van de werkelijke kosten van de overdracht. Deze kosten zijn niet onredelijk en bedragen niet meer dan de werkelijke kosten die voor de organisator voortvloeien uit de overdracht van de pakketreisovereenkomst.

[Art. 18.](#) De organisator levert aan degene die de pakketreisovereenkomst overdraagt, de bewijsstukken van de bijkomende vergoedingen, toeslagen en andere kosten die uit de overdracht van de pakketreisovereenkomst voortvloeien.

[Afdeling 2.](#) - Prijswijziging

[Art. 19.](#) Na de sluiting van de pakketreisovereenkomst kunnen de prijzen alleen worden verhoogd indien de overeenkomst daar uitdrukkelijk in voorziet en vermeldt dat de reiziger op grond van artikel 22 recht heeft op een prijsvermindering. In dat geval wordt in de pakketreisovereenkomst aangegeven hoe de prijsherziening wordt berekend.

Prijsverhogingen zijn alleen toegestaan als rechtstreeks gevolg van veranderingen in:

1° de prijs van passagiersvervoer die is toe te schrijven aan de toegenomen kostprijs van brandstof of van andere energiebronnen, of

2° de hoogte van belastingen of vergoedingen over de in de overeenkomst begrepen reisdiensten, die worden

geheven door niet direct bij de uitvoering van de pakketreis betrokken derden, met inbegrip van toeristenbelastingen, landingsrechten en vertrek- of aankomstbelasting in havens en op vliegvelden, of 3° de wisselkoersen die voor de pakketreis van belang zijn.

[Art. 20.](#) Indien de in artikel 19 bedoelde prijsverhoging meer dan 8 % van de totaalprijs van de pakketreis bedraagt, zijn de artikelen 25 tot 28 van toepassing.

[Art. 21.](#) Ongeacht de omvang ervan is een prijsverhoging alleen mogelijk indien de organisator de reiziger daarvan uiterlijk twintig dagen vóór het begin van de pakketreis via een duurzame gegevensdrager en op een duidelijke en begrijpelijke manier in kennis stelt, met opgave van een motivering voor die prijsverhoging en een berekening.

[Art. 22.](#) Indien de pakketreisovereenkomst voorziet in de mogelijkheid van prijsverhogingen, heeft de reiziger recht op een prijsvermindering die overeenstemt met elke daling van de in artikel 19, tweede lid, 1° tot 3°, bedoelde kosten die zich na de sluiting van de overeenkomst en vóór het begin van de pakketreis voordoet.

[Art. 23.](#) In geval van een prijsvermindering heeft de organisator het recht de werkelijk gemaakte administratieve kosten af te trekken van de aan de reiziger verschuldigde terugbetaling. Indien de reiziger hierom verzoekt, staft de organisator die administratieve kosten.

[Afdeling 3.](#) - Wijziging van andere bepalingen van de pakketreisovereenkomst

[Art. 24.](#) De organisator kan de bepalingen van de pakketreisovereenkomst, met uitzondering van prijswijzigingen overeenkomstig de artikelen 19 tot 23, vóór het begin van de pakketreis niet eenzijdig veranderen, tenzij:

1° de organisator zich dit recht in de overeenkomst heeft voorbehouden, en

2° het om een onbeduidende verandering gaat, en

3° de organisator de reiziger daarvan op een duidelijke, begrijpelijke en in het oog springende manier via een duurzame gegevensdrager in kennis stelt.

[Art. 25.](#) Indien, vóór het begin van de pakketreis, de organisator zich genoodzaakt ziet een van de voornaamste kenmerken van de reisdiensten bedoeld in artikel 5, § 1, 1°, ingrijpend te wijzigen of niet aan de bijzondere wensen bedoeld in artikel 11, 1°, tegemoet kan komen, of voorstelt de prijs van de pakketreis met meer dan 8 % te verhogen overeenkomstig artikel 20, kan de reiziger binnen een door de organisator bepaalde redelijke termijn:

1° de voorgestelde wijziging aanvaarden, of

2° de overeenkomst opzeggen zonder het betalen van een opzegvergoeding.

Indien de reiziger de pakketreisovereenkomst opzegt, kan de reiziger voor een vervangende pakketreis kiezen indien die door de organisator wordt voorgesteld. Indien mogelijk moet deze van gelijkwaardige of hogere kwaliteit zijn.

[Art. 26.](#) De organisator stelt de reiziger op een duidelijke, begrijpelijke en in het oog springende manier via een duurzame gegevensdrager zonder onnodige vertraging in kennis:

1° van de in artikel 25 voorgestelde wijzigingen en, in voorkomend geval, in overeenstemming met artikel 27, van het effect ervan op de prijs van de pakketreis;

2° van een redelijke termijn waarbinnen hij de organisator in kennis moet stellen van zijn besluit uit hoofde van artikel 25;

3° van de automatische beëindiging van de overeenkomst indien hij de voorgestelde wijziging binnen de in de bepaling onder 2° bedoelde termijn niet uitdrukkelijk aanvaardt;

4° in voorkomend geval, van de voorgestelde vervangende pakketreis en de prijs ervan.

[Art. 27.](#) Wanneer de in artikel 25, eerste lid, bedoelde wijzigingen van de pakketreisovereenkomst of de in artikel 25, tweede lid, bedoelde vervangende pakketreis tot gevolg hebben dat de kwaliteit of de kosten van de pakketreis verminderen, heeft de reiziger recht op een passende prijsvermindering.

[Art. 28.](#) Indien de pakketreisovereenkomst op grond van artikel 25, eerste lid, 2°, of van artikel 26, 3°, wordt opgezegd en de reiziger geen vervangende pakketreis aanvaardt, betaalt de organisator alle door of namens de reiziger betaalde bedragen zonder onnodige vertraging en in elk geval uiterlijk veertien dagen nadat de overeenkomst is opgezegd, aan de reiziger terug. Artikelen 48 tot 52 zijn van overeenkomstige toepassing.

[Afdeling 4.](#) - Opzegging van de pakketreisovereenkomst

[Onderafdeling 1.](#) - Opzegging door de reiziger

[Art. 29.](#) De reiziger kan te allen tijde de pakketreisovereenkomst opzeggen vóór het begin van de pakketreis. Bij opzegging van de pakketreisovereenkomst door de reiziger uit hoofde van dit artikel kan hij worden verplicht tot betaling van een passende en gerechtvaardigde opzegvergoeding aan de organisator.

In de pakketreisovereenkomst kunnen redelijke gestandaardiseerde opzegvergoedingen worden bepaald op

basis van het tijdstip van de opzegging vóór het begin van de pakketreis en de verwachte kostenbesparingen en inkomsten uit alternatief gebruik van de reisdiensten.

Indien er geen gestandaardiseerde opzegvergoedingen zijn vastgesteld, stemt het bedrag van de opzegvergoeding overeen met de prijs van de pakketreis minus de kostenbesparingen en inkomsten uit alternatief gebruik van de reisdiensten. Indien de reiziger hierom verzoekt, verstrekt de organisator een verantwoording van het bedrag van de opzeggingsvergoedingen.

[Art. 30.](#) Niettegenstaande artikel 29 heeft de reiziger, indien zich op de plaats van bestemming of in de onmiddellijke omgeving daarvan onvermijdbare en buitengewone omstandigheden voordoen die aanzienlijke gevolgen hebben voor de uitvoering van de pakketreis of die aanzienlijke gevolgen hebben voor het passagiersvervoer naar de plaats van bestemming, het recht de pakketreisovereenkomst vóór het begin van de pakketreis zonder betaling van een opzegvergoeding op te zeggen. In geval van opzegging van de pakketreisovereenkomst op grond van dit artikel heeft de reiziger recht op een volledige terugbetaling van alle voor de pakketreis betaalde bedragen, maar kan hij geen aanspraak maken op een bijkomende schadevergoeding.

[Onderafdeling 2.](#) - Opzegging door de organisator

[Art. 31.](#) § 1. De organisator kan de pakketreisovereenkomst opzeggen:

1° indien het aantal personen dat zich voor de pakketreis heeft ingeschreven, kleiner is dan het in de overeenkomst vermelde minimumaantal en de reiziger door de organisator van de opzegging van de overeenkomst in kennis wordt gesteld binnen de in de overeenkomst bepaalde termijn, maar uiterlijk:

- a) twintig dagen vóór het begin van de pakketreis bij reizen van meer dan zes dagen;
- b) zeven dagen vóór het begin van de pakketreis bij reizen van twee tot zes dagen;
- c) achtenveertig uur voor het begin van de pakketreis bij reizen die minder dan twee dagen duren, of

2° indien hij de overeenkomst niet kan uitvoeren als gevolg van onvermijdbare en buitengewone omstandigheden en hij de reiziger er zonder onnodige vertraging en vóór het begin van de pakketreis van in kennis stelt dat de overeenkomst wordt opgezegd.

§ 2. Wanneer de organisator de pakketreisovereenkomst opzegt overeenkomstig paragraaf 1, betaalt hij aan de reiziger alle bedragen die hij voor de pakketreis heeft betaald, volledig terug, zonder een bijkomende schadevergoeding verschuldigd te zijn.

[Onderafdeling 3.](#) - Terugbetaling door de organisator

[Art. 32.](#) De organisator betaalt bij toepassing van artikel 29 alle bedragen terug die door of namens de reiziger voor de pakketreis zijn betaald, eventueel verminderd met de passende opzegvergoeding.

De organisator verricht alle terugbetalingen die op grond van de artikelen 30 en 31 zijn vereist.

De terugbetalingen worden zonder onnodige vertraging aan de reiziger gedaan en in elk geval uiterlijk binnen veertien dagen na de opzegging van de pakketreisovereenkomst.

[HOOFDSTUK 3.](#) - Uitvoering van de pakketreis

[Afdeling 1.](#) - Aansprakelijkheid

[Art. 33.](#) De organisator is aansprakelijk voor de uitvoering van de reisdiensten die in de pakketreisovereenkomst zijn begrepen, ongeacht of deze diensten door de organisator of door andere reisdienstverleners worden verricht.

Ingeval de organisator buiten de Europese Economische Ruimte is gevestigd, gelden voor de doorverkoper die in een lidstaat is gevestigd de verplichtingen voor organisatoren die zijn vastgelegd in dit hoofdstuk, afdeling 1 tot 4, tenzij de doorverkoper bewijst dat de organisator aan de voorwaarden opgesomd in voornoemde afdelingen voldoet.

[Afdeling 2.](#) - Non-conformiteit

[Art. 34.](#) De reiziger stelt de organisator zonder onnodige vertraging rekening houdend met de omstandigheden van het geval, in kennis van elke non-conformiteit die hij tijdens de uitvoering van een in de pakketreisovereenkomst opgenomen reisdienst heeft geconstateerd.

[Art. 35.](#) Indien een van de reisdiensten niet conform de pakketreisovereenkomst wordt uitgevoerd, verhelpt de organisator aan die non-conformiteit, tenzij dat:

1° onmogelijk is, of

2° onevenredig hoge kosten met zich brengt, rekening houdend met de mate van non-conformiteit en de waarde van de desbetreffende reisdiensten.

Indien de organisator de non-conformiteit overeenkomstig dit artikel niet verhelpt, zijn de artikelen 47 tot 52 van toepassing.

[Art. 36.](#) Onverminderd de uitzonderingen in artikel 35, heeft de reiziger, indien de organisator de non-conformiteit niet binnen een door de reiziger bepaalde redelijke termijn verhelpt, de mogelijkheid dit zelf te doen

en om terugbetaling van de nodige uitgaven te verzoeken. Het is niet nodig dat de reiziger een termijn bepaalt indien de organisator weigert de non-conformiteit te verhelpen, of indien een onmiddellijke oplossing is vereist.

[Art. 37.](#) Indien een aanzienlijk deel van de reisdiensten, waaronder begrepen de terugkeer van de reiziger naar de plaats van vertrek, niet kan worden verricht zoals overeengekomen in de pakketreisovereenkomst, biedt de organisator, zonder bijkomende kosten voor de reiziger, met het oog op de voortzetting van de pakketreis andere geschikte arrangementen aan van, indien mogelijk, gelijkwaardige of hogere kwaliteit dan deze die in de overeenkomst zijn bepaald.

Indien de andere voorgestelde arrangementen leiden tot een pakketreis van lagere kwaliteit dan in de pakketreisovereenkomst is bepaald, kent de organisator aan de reiziger een passende prijsvermindering toe.

De reiziger kan de andere voorgestelde arrangementen slechts afwijzen indien zij niet vergelijkbaar zijn met hetgeen in de pakketreisovereenkomst is afgesproken, of indien de toegekende prijsvermindering ontoereikend is.

[Art. 38.](#) Indien de non-conformiteit aanzienlijke gevolgen heeft voor de uitvoering van de pakketreis en de organisator deze niet binnen een door de reiziger bepaalde redelijke termijn heeft verholpen, kan de reiziger de pakketreisovereenkomst zonder betaling van een opzegvergoeding opzeggen en, in voorkomend geval, overeenkomstig de artikelen 47 tot 52, om een prijsvermindering en/of een schadevergoeding verzoeken.

Indien er geen andere arrangementen kunnen worden voorgesteld of de reiziger de andere voorgestelde arrangementen overeenkomstig artikel 37, derde lid, verwerpt, heeft de reiziger, in voorkomend geval, ook zonder opzegging van de pakketreisovereenkomst, recht op prijsvermindering en/of schadevergoeding, overeenkomstig de artikelen 47 tot 52.

Indien de pakketreis passagiersvervoer omvat, voorziet de organisator in de in het eerste en tweede lid bedoelde gevallen ook in repatriëring van de reiziger met gelijkwaardig vervoer, zonder onnodige vertraging en zonder bijkomende kosten voor de reiziger.

[Art. 39.](#) Indien er, als gevolg van onvermijdbare en buitengewone omstandigheden, niet kan worden gezorgd voor de terugkeer van de reiziger zoals afgesproken in de pakketreisovereenkomst, draagt de organisator de kosten van de nodige accommodatie, indien mogelijk van een gelijkwaardige categorie, voor ten hoogste drie overnachtingen per reiziger. Indien de toepasselijke wetgeving van de Europese Unie inzake passagiersrechten voor het desbetreffende vervoersmiddel voor de terugkeer van de reiziger in langere termijnen voorziet, zijn deze van toepassing.

[Art. 40.](#) De beperking van de kosten bedoeld in artikel 39 is niet van toepassing op personen met beperkte mobiliteit in de zin van artikel 2, onder a), van Verordening (EG) nr. 1107/2006 van het Europees parlement en de Raad van 5 juli 2006 inzake de rechten van gehandicapten en personen met beperkte mobiliteit die per luchtvervoer reizen, op personen die hen begeleiden, op zwangere vrouwen, op alleenreizende minderjarigen en op personen die specifieke medische bijstand behoeven, mits de organisator ten minste achtenveertig uur voor het begin van de pakketreis in kennis is gesteld van hun bijzondere behoeften. De organisator mag zich niet beroepen op onvermijdbare en buitengewone omstandigheden om aansprakelijkheid in de zin van artikel 39 te beperken indien de betrokken vervoerder zich daarop krachtens het toepasselijke recht van de Europese Unie niet kan beroepen.

[Afdeling 3.](#) - Contactname

[Art. 41.](#) De reiziger moet berichten, verzoeken of klachten in verband met de uitvoering van de pakketreis rechtstreeks kunnen richten tot de doorverkoper bij wie hij de pakketreis heeft gekocht. De doorverkoper geeft deze berichten, verzoeken of klachten zonder onnodige vertraging aan de organisator door.

[Art. 42.](#) Om te beoordelen of de in de artikel 41 bedoelde berichten, verzoeken of klachten binnen de gestelde termijn of de verjaringstermijn zijn ingediend, wordt de datum van ontvangst door de doorverkoper beschouwd als de datum van ontvangst door de organisator.

[Afdeling 4.](#) - Verplichting tot bijstand

[Art. 43.](#) De organisator biedt zonder onnodige vertraging passende bijstand aan de reiziger die in moeilijkheden verkeert, waaronder begrepen de in artikel 39 bedoelde omstandigheden, in het bijzonder door:

- 1° nuttige informatie te verstrekken over medische diensten, plaatselijke autoriteiten en consulaire bijstand;
- 2° de reiziger te helpen bij het gebruik van communicatie op afstand en bij het vinden van andere reisarrangementen.

[Art. 44.](#) Indien de moeilijkheden het gevolg zijn van opzet of nalatigheid van de reiziger, kan de organisator voor deze bijstand een redelijke vergoeding vragen. Die vergoeding bedraagt in geen geval meer dan de werkelijke kosten gedragen door de organisator.

[Afdeling 5.](#) - Aansprakelijkheid voor boekingsfouten

[Art. 45.](#) De professioneel is aansprakelijk voor elke fout door technische gebreken in het boekingsstelsel die

aan hem te wijten is en, indien hij heeft aanvaard de boeking van een pakketreis te regelen, is hij aansprakelijk voor fouten die tijdens het boekingsproces worden gemaakt.

[Art. 46.](#) Een professioneel is niet aansprakelijk voor boekingsfouten die aan de reiziger te wijten zijn of die door onvermijdbare en buitengewone omstandigheden worden veroorzaakt.

[HOOFDSTUK 4.](#) - Prijsvermindering, schadevergoeding en verhaalrecht

[Afdeling 1.](#) - Prijsvermindering en schadevergoeding

[Art. 47.](#) De organisator kent een prijsvermindering of een schadevergoeding toe aan de reiziger overeenkomstig de bepalingen van deze afdeling.

Ingeval de organisator buiten de Europese Economische Ruimte is gevestigd, gelden voor de doorverkoper de verplichtingen voor organisatoren die zijn vastgelegd in deze afdeling, tenzij de doorverkoper bewijst dat de organisator hieraan voldoet.

[Art. 48.](#) De reiziger heeft recht op een passende prijsvermindering voor iedere periode waarin er sprake was van non-conformiteit van de verleende diensten, tenzij de organisator bewijst dat de non-conformiteit aan de reiziger te wijten is.

[Art. 49.](#) De reiziger heeft recht op passende schadevergoeding van de organisator voor alle schade die hij oploopt als gevolg van non-conformiteit. De schadevergoeding wordt zonder onnodige vertraging uitbetaald.

[Art. 50.](#) De reiziger heeft geen recht op schadevergoeding, indien de organisator aantoont dat de non-conformiteit te wijten is aan:

- 1° de reiziger;
- 2° een derde die niet bij de uitvoering van de in de pakketreisovereenkomst begrepen reisdiensten is betrokken, en de non-conformiteit niet kon worden voorzien of voorkomen, of
- 3° onvermijdbare en buitengewone omstandigheden.

[Art. 51.](#) § 1. Voor zover internationale verdragen waarbij de Europese Unie partij is, grenzen stellen aan de voorwaarden waaronder een dienstverlener die een reisdienst verleent die deel uitmaakt van een pakketreis, schadevergoeding moet betalen, of aan de hoogte van die schadevergoeding, gelden die grenzen ook voor de organisator.

§ 2. Voor zover internationale verdragen waarbij de Europese Unie geen partij is, grenzen stellen aan schadevergoedingen die door een dienstverlener moeten worden betaald, kan de Koning grenzen stellen aan de schadevergoeding die door de organisator moet worden betaald.

§ 3. In andere gevallen kan in de pakketreisovereenkomst de schadevergoeding die de organisator moet betalen, worden beperkt, behalve voor persoonlijk letsel of opzettelijk dan wel door nalatigheid veroorzaakte schade, en mits zij ten minste driemaal de totale reissom van de pakketreis bedraagt.

[Art. 52.](#) § 1. Het recht op schadevergoeding of prijsvermindering uit hoofde van deze wet laat onverlet de rechten van reizigers uit hoofde van de:

- 1° Verordening (EG) nr. 261/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten en tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 295/91;
- 2° Verordening (EG) nr. 1371/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 betreffende de rechten en verplichtingen van reizigers in het treinverkeer;
- 3° Verordening (EG) nr. 392/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende de aansprakelijkheid van vervoerders van passagiers over zee bij ongevallen;
- 4° Verordening (EU) nr. 1177/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 betreffende de rechten van passagiers die over zee of binnenwateren reizen en houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 2006/2004;
- 5° Verordening (EU) nr. 181/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 betreffende de rechten van autobus- en touringcarpassagiers en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2006/2004;
- 6° internationale verdragen.

§ 2. Reizigers hebben het recht krachtens deze wet en die verordeningen en internationale overeenkomsten vorderingen in te dienen. De schadevergoeding of prijsvermindering uit hoofde van deze wet en de uit hoofde van die verordeningen en internationale overeenkomsten toegekende schadevergoeding of prijsvermindering worden met elkaar verrekend om te voorkomen dat te veel schadevergoeding wordt uitgekeerd.

[Afdeling 2.](#) - Verhaalrecht

[Art. 53.](#) Wanneer een organisator of, overeenkomstig artikel 47, een doorverkoper een schadevergoeding betaalt, een prijsvermindering toekent of aan andere uit deze wet voortvloeiende en voor hem geldende verplichtingen voldoet, heeft hij het recht om verhaal te halen op derden die hebben bijgedragen aan de gebeurtenis die heeft geleid tot de schadevergoeding, prijsvermindering of andere verplichtingen.

HOOFDSTUK 5. - Bescherming bij insolventie

Afdeling 1. - Principes

Art. 54. De in België gevestigde organisatoren en doorverkopers stellen zekerheid voor de terugbetaling van alle reeds door of namens reizigers betaalde bedragen voor zover de desbetreffende diensten als gevolg van hun insolventie niet worden verricht. Indien passagiersvervoer in de pakketreisovereenkomst is inbegrepen, stellen de organisatoren en de doorverkopers ook zekerheid voor de repatriëring van de reizigers. Er kan worden aangeboden de pakketreis voort te zetten.

Art. 55. De organisatoren die niet in een lidstaat gevestigd zijn en pakketreizen verkopen of te koop aanbieden in België, of die dergelijke activiteiten op enigerlei wijze op België richten, zijn verplicht de in artikel 54 bedoelde zekerheid te stellen, overeenkomstig de voorwaarden bepaald bij artikel 60.

Art. 56. De in de artikelen 54 en 55 bedoelde zekerheid is afdoende en dekt redelijkerwijs de voorzienbare kosten. Zij dekt tevens de in verband met pakketreizen door of namens reizigers betaalde bedragen, rekening houdend met de duur van de periode tussen de aanbetaling en de definitieve betaling, en de volledige uitvoering van de pakketreizen, alsmede de geraamde kosten voor repatriëring in geval van insolventie van de organisator of de doorverkoper.

Art. 57. De bescherming bij insolventie van een organisator en een doorverkoper komt ten goede aan reizigers ongeacht hun woonplaats, de plaats van vertrek of de plaats van verkoop van de pakketreis, en ongeacht de lidstaat waar de entiteit die instaat voor de bescherming bij insolventie, is gevestigd.

Art. 58. Indien de uitvoering van de pakketreis wordt beïnvloed door de insolventie van de organisator of van de doorverkoper, wordt de zekerheid kosteloos ter beschikking gesteld om repatriëring te verzekeren en, indien nodig, de financiering van accommodatie in afwachting van de repatriëring.

Art. 59. Voor niet-uitgevoerde reisdiensten worden terugbetalingen op verzoek van de reiziger zonder onnodige vertraging verricht.

Art. 60. De Koning bepaalt de vorm en de voorwaarden waaraan deze zekerheden moeten voldoen.

Afdeling 2. - Wederzijdse erkenning en administratieve samenwerking

Art. 61. Elke bescherming bij insolventie die een organisator biedt, overeenkomstig het recht van de lidstaat waar hij zijn vestiging heeft, wordt erkend als in overeenstemming met de artikelen 54 tot 60.

Art. 62. De minister bevoegd voor Economie duidt een centraal contactpunt aan om de administratieve samenwerking en het toezicht op organisatoren en doorverkopers die actief zijn in verschillende lidstaten, te vergemakkelijken.

Art. 63. Het centrale contactpunt stelt alle nodige informatie beschikbaar over de bij of krachtens de wet gestelde eisen voor bescherming bij insolventie en de entiteit of entiteiten die instaan voor de bescherming bij insolventie voor specifieke organisatoren en doorverkopers die op het Belgische grondgebied zijn gevestigd. Dat contactpunt biedt aan de contactpunten van de lidstaten toegang tot alle beschikbare overzichten van organisatoren en doorverkopers die voldoen aan hun verplichtingen op het gebied van bescherming bij insolventie. Dergelijke overzichten zijn openbaar toegankelijk, ook online.

Art. 64. Het centrale contactpunt beantwoordt verzoeken van andere lidstaten, in verband met de bescherming bij insolventie die een organisator of een doorverkoper biedt, zo spoedig mogelijk, rekening houdend met de urgentie en complexiteit van de aangelegenheid. Een eerste antwoord wordt in elk geval niet later dan vijftien werkdagen na de ontvangst van het verzoek gegeven.

TITEL 4. - Gekoppelde reisarrangementen

HOOFDSTUK 1. - Bescherming bij insolventie en informatieverplichtingen

Art. 65. Professionelen die gekoppelde reisarrangementen faciliteren, stellen zekerheid voor de terugbetaling van alle bedragen die zij ontvangen van reizigers, voor zover een reisdienst, die deel uitmaakt van een gekoppeld reisarrangement ten gevolge van hun insolventie niet wordt verleend. Indien deze professionelen de partij zijn die voor het passagiersvervoer verantwoordelijk is, dekt de zekerheid ook de repatriëring van de reiziger. De artikelen 55 tot 64 zijn van overeenkomstige toepassing.

Art. 66. Alvorens de reiziger wordt gebonden door een overeenkomst die leidt tot de totstandkoming van een gekoppeld reisarrangement, wijst de professioneel die een gekoppeld reisarrangement faciliteert, ook indien hij niet in een lidstaat is gevestigd maar dergelijke activiteiten op enigerlei wijze op België richt, op een duidelijke, begrijpelijke en in het oog springende wijze op het volgende:

1° de reiziger kan geen aanspraak maken op de rechten die uitsluitend gelden voor pakketreizen uit hoofde van deze wet, en elke dienstverlener is uitsluitend aansprakelijk voor de goede contractuele uitvoering van zijn eigen diensten, en

2° de reiziger kan aanspraak maken op bescherming bij insolventie in overeenstemming met artikel 65.

Om aan dit artikel te voldoen, verstrekt de professioneel die gekoppelde reisarrangementen faciliteert die informatie aan de reiziger door middel van het desbetreffende standaardformulier opgenomen in bijlage II, of, indien een bepaalde soort gekoppeld reisarrangement niet in de in die bijlage vervatte formulieren is terug te vinden, de daarin opgenomen informatie.

[Art. 67.](#) Indien de professioneel die gekoppelde reisarrangementen faciliteert, de bepalingen van de artikelen 65 en 66 niet naleeft, zijn de rechten en verplichtingen zoals bedoeld in de artikelen 16 tot 18, 29 tot 32, 33, eerste lid, 34 tot 44 en 47 tot 52 van toepassing op de reisdiensten die deel uitmaken van het gekoppeld reisarrangement.

[Art. 68.](#) Indien een gekoppeld reisarrangement tot stand komt door de sluiting van een overeenkomst tussen een reiziger en een professioneel die niet de professioneel is die het gekoppeld reisarrangement faciliteert, stelt die professioneel de professioneel die het gekoppeld reisarrangement faciliteert in kennis van de sluiting van de betrokken overeenkomst.

[HOOFDSTUK 2.](#) - Aansprakelijkheid voor boekingsfouten

[Art. 69.](#) De professioneel is aansprakelijk voor elke fout door technische gebreken in het boekingsstelsel die aan hem te wijten is, en, indien hij heeft aanvaard de boeking van reisdiensten die deel uitmaken van een gekoppeld reisarrangement te regelen, is hij aansprakelijk voor fouten die tijdens het boekingsproces worden gemaakt.

[Art. 70.](#) Een professioneel is niet aansprakelijk voor boekingsfouten die aan de reiziger te wijten zijn of die door onvermijdbare en buitengewone omstandigheden worden veroorzaakt.

[TITEL 5.](#) - Verkoop van reisdiensten

[Art. 71.](#) Onverminderd de informatieverplichtingen bedoeld in boek VI van het Wetboek van economisch recht, verstrekt de organisator of de doorverkoper die als tussenpersoon afzonderlijk een van de reisdiensten, bedoeld in artikel 2, 1°, verkoopt, aan de reiziger, voordat deze is gebonden door een reisdienstovereenkomst, op een duidelijke, begrijpelijke en in het oog springende manier informatie over:

1° de bescherming waarop hij aanspraak kan maken in geval van insolventie, in overeenstemming met artikel 72;

2° de naam van de entiteit die instaat voor de bescherming bij insolventie, en haar contactgegevens, met inbegrip van het geografische adres, en, indien van toepassing, de bevoegde autoriteit die daarvoor door de betrokken lidstaat is aangewezen en haar contactgegevens.

[Art. 72.](#) De organisator of de doorverkoper die als tussenpersoon afzonderlijke reisdiensten verkoopt, stelt een zekerheid voor de terugbetaling van alle bedragen die hij ontvangt van of namens de reizigers, voor het geval dat de desbetreffende reisdienst ten gevolge van zijn insolventie niet wordt verleend.

[Art. 73.](#) Voor niet-uitgevoerde reisdiensten worden terugbetalingen op verzoek van de reiziger zonder onnodige vertraging verricht.

[Art. 74.](#) De Koning bepaalt de vorm en de voorwaarden waaraan deze zekerheid moet voldoen.

[TITEL 6.](#) - Dwingend karakter van de wet

[Art. 75.](#) Reizigers kunnen geen afstand doen van de rechten die zij genieten uit hoofde van deze wet.

Contractuele regelingen of verklaringen van een reiziger die direct of indirect inhouden dat hij afstand doet van de rechten die hij uit hoofde van deze wet geniet, of dat deze rechten worden beperkt, of die bedoeld zijn om de toepassing van deze wet te ontduiken, zijn van rechtswege nietig.

[Art. 76.](#) Een verklaring van een organisator van een pakketreis of van een professioneel die een gekoppeld reisarrangement faciliteert, die inhoudt dat hij uitsluitend optreedt als reisdienstverlener, als tussenpersoon of in een andere hoedanigheid, of dat een pakketreis of gekoppeld reisarrangement geen pakketreis of gekoppeld reisarrangement is, ontslaat deze organisator of professioneel niet van de verplichtingen die krachtens deze wet op hem rusten.

[TITEL 7.](#) - Vorderingen in rechte en sancties

[HOOFDSTUK 1.](#) - Vorderingen in rechte

[Art. 77.](#) De verjaringstermijn voor het indienen van vorderingen op grond van deze wet is twee jaar.

Deze verjaringstermijn begint te lopen vanaf de datum die in de overeenkomst is bepaald voor het einde van de pakketreis of het gekoppeld reisarrangement.

HOOFDSTUK 2. - Vordering tot staking

Art. 78. De voorzitter van de [¹ondernemingsrechtbank]¹ stelt het bestaan vast en beveelt de staking van zelfs onder het strafrecht vallende daden die een inbreuk op de bepalingen van deze wet uitmaken. De bepalingen van titel 1 van boek XVII van het Wetboek van economisch recht betreffende de vordering tot staking zijn op deze wet van toepassing.

-----
(1)<W 2018-04-15/14, art. 252, 002; Inwerkingtreding : 01-11-2018>

HOOFDSTUK 3. - Strafrechtelijke sancties

Art. 79. Zij die de bepalingen overtreden van de artikelen 5 tot 15, 19 tot 23, 32, 45, 66 tot 69, 71, 75 en 76 worden gestraft met een strafrechtelijke geldboete van 26 tot 25 000 euro.

Zij die de bepalingen overtreden van de artikelen 54 tot 60, 65 en 72 worden gestraft met een strafrechtelijke geldboete van 26 tot 50.000 euro.

Art. 80. In geval van herhaling binnen een termijn van vijf jaar te rekenen van een in kracht van gewijsde gegane veroordeling wegens dezelfde inbreuk, worden de maxima van de geldboeten verdubbeld.

Art. 81. Met een strafrechtelijke geldboete van 26 tot 25.000 euro worden gestraft, zij die te kwader trouw de bepalingen van deze wet en haar uitvoeringsbesluiten overtreden, met uitzondering van die welke bedoeld zijn in de artikelen 61 tot 64 en 79.

HOOFDSTUK 4. - De opsporing en vaststelling van inbreuken

Art. 82. § 1. Onverminderd de bevoegdheden van de politieambtenaren van de lokale en federale politie, zijn de door de minister bevoegd voor Economie aangestelde ambtenaren bevoegd om de inbreuken op deze wet en haar uitvoeringsbesluiten op te sporen en vast te stellen.

§ 2. De opsporing en vaststelling van inbreuken bedoeld in deze wet gebeuren overeenkomstig de bepalingen van boek XV, titel 1, hoofdstuk 1, van het Wetboek van economisch recht.

§ 3. Het door deze ambtenaren opgesteld proces-verbaal heeft bewijskracht tot bewijs van het tegendeel.

§ 4. Een afschrift van het proces-verbaal wordt binnen dertig dagen na vaststelling van de inbreuk aan de overtreder bij aangetekende zending met ontvangstmelding betekend of hem overhandigd. Het proces-verbaal kan ook per fax of elektronische post worden meegedeeld. Indien geen reactie volgt op de mededeling per fax of elektronische post wordt deze via aangetekende zending met ontvangstmelding opgestuurd.

§ 5. In de uitoefening van hun ambt kunnen de in paragraaf 1 bedoelde ambtenaren de bijstand van de politiediensten vorderen.

Art. 83. § 1. Wanneer is vastgesteld dat een handeling een inbreuk op deze wet en haar uitvoeringsbesluiten vormt, kunnen de ambtenaren bedoeld in artikel 82, § 1, een waarschuwing richten tot de overtreder waarbij die tot stopzetting van de handeling wordt aangemaand.

De waarschuwing wordt de overtreder ter kennis gebracht binnen een termijn van dertig dagen volgend op de dag van de vaststelling van de feiten, bij aangetekende zending met ontvangstmelding of door de overhandiging van een afschrift van het proces-verbaal van waarschuwing. De waarschuwing kan ook per fax of elektronische post worden meegedeeld. Indien geen reactie volgt op de waarschuwing per fax of elektronische post wordt deze via aangetekende zending met ontvangstmelding opgestuurd.

Wanneer de overtreder niet kan worden geïdentificeerd op de dag van de inbreuk begint de termijn van dertig dagen te lopen op de dag waarop de ambtenaren bedoeld in artikel 82 de vermoedelijke overtreder van de inbreuk met zekerheid konden identificeren.

De waarschuwing vermeldt:

1° de ten laste gelegde feiten en de geschonden wettelijke of reglementaire bepaling of bepalingen;

2° de termijn waarbinnen voormelde feiten dienen te worden stopgezet;

3° dat, indien aan de waarschuwing geen gevolg wordt gegeven, ofwel de procureur des Konings zal worden ingelicht ofwel de transactieprocedure bedoeld in artikel 84 zal worden toegepast;

4° dat de toezegging van de overtreder om de inbreuk stop te zetten, openbaar kan worden gemaakt.

§ 2. In geval van toepassing van paragraaf 1, wordt het proces-verbaal pas bezorgd aan de procureur des Konings, wanneer aan de waarschuwing geen gevolg is gegeven binnen de in paragraaf 1, vierde lid, 2°, bedoelde termijn en er geen toepassing wordt gemaakt van de transactieprocedure bedoeld in artikel 84.

§ 3. De ambtenaren bedoeld in artikel 82 kunnen openbaar maken dat een onderneming heeft toegezegd om een in deze wet bedoelde inbreuk stop te zetten.

Art. 84. § 1. Wanneer de in artikel 82, § 1, bedoelde ambtenaren inbreuken op deze wet of haar uitvoeringsbesluiten vaststellen, kunnen de door de minister bevoegd voor Economie aangestelde ambtenaren een som voorstellen, waarvan de vrijwillige betaling door de overtreder de strafvordering doet vervallen.

In dat geval krijgt de overtreder de mogelijkheid om elk proces-verbaal tot vaststelling van een inbreuk waarop

het voorstel betrekking heeft vooraf in te zien en zich daarvan een afschrift te doen afgeven.

De tarieven alsook de betalings- en inningswijzen van deze transactie worden door de Koning vastgesteld.

De geldsom bedoeld in het eerste lid mag niet hoger zijn dan het maximumbedrag van de strafrechtelijke geldboete die wegens de vastgestelde inbreuk kan worden opgelegd, verhoogd met de opdecimen.

§ 2. In geval van toepassing van paragraaf 1, eerste lid, wordt het proces-verbaal pas toegezonden aan de procureur des Konings als de overtreder niet is ingegaan op het voorstel tot transactie of de voorgestelde geldsom niet heeft betaald binnen de daarvoor bepaalde termijn.

§ 3. De binnen de aangegeven termijn uitgevoerde betaling doet de strafvordering vervallen, behalve indien tevoren een klacht gericht werd aan de procureur des Konings, de onderzoeksrechter verzocht werd een onderzoek in te stellen of indien het feit bij een rechtbank aanhangig gemaakt werd. In deze gevallen worden de betaalde bedragen aan de overtreder teruggestort.

[Art. 85.](#) Na het verstrijken van een termijn van tien dagen na de uitspraak, is de griffier van de rechtbank of van het hof ertoe gehouden de minister elk vonnis of arrest waarbij toepassing is gemaakt van een bepaling van deze wet gratis ter kennis te brengen bij gewone brief of op elektronische wijze.

[TITEL 8.](#) - Slotbepalingen

[HOOFDSTUK 1.](#) - Opheffingsbepalingen

[Art. 86.](#) Worden opgeheven:

1° de wet van 16 februari 1994 tot regeling van het contract tot reisorganisatie en reisbemiddeling;

2° het koninklijk besluit van 1 februari 1995 tot vaststelling van de voorwaarden van de verzekering van de professionele aansprakelijkheid van de reisorganisatoren en de reisbemiddelaars jegens de reizigers;

3° het koninklijk besluit van 11 juli 2003 houdende vaststelling van bijzondere regels inzake prijsaanduiding in de reizensector;

4° het ministerieel besluit van 19 september 1994 waarbij de ambtenaren aangewezen worden om de inbreuken op de wet van 16 februari 1994 tot regeling van het contract tot reisorganisatie en reisbemiddeling, op te sporen en vast te stellen.

[HOOFDSTUK 2.](#) - Overgangsbepaling

[Art. 87.](#) Het koninklijk besluit van 25 april 1997 tot uitvoering van artikel 36 van de wet van 16 februari 1994 tot regeling van het contract tot reisorganisatie en reisbemiddeling, blijft van kracht totdat het wordt opgeheven of vervangen door een besluit ter uitvoering van deze wet genomen.

[HOOFDSTUK 3.](#) - Inwerkingtreding

[Art. 88.](#) Deze wet treedt in werking op 1 juli 2018. Ze is van toepassing op overeenkomsten gesloten vanaf die datum.

[BIJLAGEN.](#)

[Art. N1.](#) Bijlage 1.

Deel A.- Standaardinformatieformulier voor pakketreisovereenkomsten indien het gebruik van hyperlinks mogelijk is

De combinatie van reisdiensten die u wordt aangeboden, is een pakketreis in de zin van Richtlijn (EU) 2015/2302, omgezet door de wet van 21 november 2017 betreffende de verkoop van pakketreizen, gekoppelde reisarrangementen en reisdiensten.

Bijgevolg kunt u aanspraak maken op alle EU-rechten die voor pakketreizen gelden. Onderneming XY/Ondernemingen XY is/zijn ten volle verantwoordelijk voor de goede uitvoering van de volledige pakketreis.

Onderneming XY/Ondernemingen XY beschikt/beschikken ook over de wettelijke verplichte bescherming om u terug te betalen en, indien het vervoer in de pakketreis is inbegrepen, te repatriëren ingeval zij insolvent wordt/worden.

Meer informatie over basisrechten krachtens Richtlijn (EU) 2015/2302 [te verstrekken in de vorm van een hyperlink].

De reiziger krijgt de volgende informatie te zien door de hyperlink aan te klikken :

Basisrechten krachtens Richtlijn (EU) 2015/2302

- Voordat hij de pakketreisovereenkomst sluit, zal de reiziger alle essentiële informatie over de pakketreis ontvangen.

- De aansprakelijkheid voor de goede uitvoering van alle reisdiensten die in de overeenkomst zijn opgenomen, berust altijd bij ten minste één professioneel.

- De reiziger krijgt een noodtelefoonnummer of gegevens inzake een contactpunt via welk hij contact kan opnemen met de organisator of de reisagent.

- De reiziger kan de pakketreis, met inachtneming van een redelijke termijn en eventueel tegen de betaling van extra kosten, aan een andere persoon overdragen.

- De prijs van de pakketreis kan alleen worden verhoogd indien specifieke kosten toenemen (bijvoorbeeld brandstofprijzen), indien zulks uitdrukkelijk in de overeenkomst is opgenomen, en in elk geval niet later dan twintig dagen vóór het begin van de pakketreis. Indien de prijsverhoging hoger is dan 8 % van de prijs van de pakketreis kan de reiziger de overeenkomst opzeggen. Indien de organisator zich het recht op een prijsverhoging voorbehoudt, heeft de reiziger recht op een prijsvermindering wanneer de relevante kosten zouden afnemen.
  - Ingeval een van de essentiële elementen van de pakketreis, met uitzondering van de prijs, aanzienlijk wordt gewijzigd, kan de reiziger de overeenkomst zonder betaling van een opzegvergoeding opzeggen en krijgt hij een volledige terugbetaling. Indien de professioneel die voor de pakketreis verantwoordelijk is, de pakketreis vóór het begin van de pakketreis annuleert, heeft de reiziger recht op terugbetaling en, indien passend, op een schadevergoeding.
  - De reiziger kan de overeenkomst in uitzonderlijke omstandigheden zonder betaling van een opzegvergoeding vóór het begin van de pakketreis opzeggen, bijvoorbeeld wanneer er op de plaats van bestemming ernstige veiligheidsproblemen zijn die waarschijnlijk gevolgen zullen hebben voor de pakketreis.
  - Daarnaast kan de reiziger de overeenkomst te allen tijde vóór het begin van de pakketreis opzeggen tegen betaling van een passende en gerechtvaardigde opzegvergoeding.
  - Indien na het begin van de pakketreis aanzienlijke elementen van de pakketreis niet zoals afgesproken kunnen worden geleverd, moet een geschikt alternatief arrangement aan de reiziger worden aangeboden, zonder extra kosten. Indien de diensten niet worden uitgevoerd volgens de overeenkomst en dit aanzienlijke gevolgen heeft voor de uitvoering van de pakketreis en de organisator dit probleem niet heeft verholpen, kan de reiziger de pakketreisovereenkomst zonder betaling van een opzegvergoeding opzeggen.
  - In geval van reisdiensten die niet uitgevoerd zijn of niet goed uitgevoerd zijn heeft de reiziger ook recht op een prijsvermindering en/of schadevergoeding.
  - De organisator is verplicht reizigers die in moeilijkheden verkeren, bijstand te verlenen.
  - Indien de insolventie van de organisator de doorverkoper na het begin van de pakketreis intreedt en het vervoer in de pakketreis inbegrepen is, wordt er voor repatriëring van de reiziger gezorgd. XY heeft zich van bescherming bij insolventie voorzien bij -YZ [de entiteit die instaat voor de bescherming bij insolventie, bijvoorbeeld een garantiefonds of een verzekeringsmaatschappij]. Wanneer diensten door de insolventie van XY niet worden verleend, kunnen reizigers met deze entiteit of, in voorkomend geval, de bevoegde autoriteit contact opnemen (contactgegevens, met inbegrip van naam, geografisch adres, e-mail en telefoonnummer).
- Richtlijn (EU) 2015/2302, als omgezet door de wet van 21 november 2017 betreffende de verkoop van pakketreizen, gekoppelde reisarrangementen en reisdiensten [HYPERLINK].

Deel B. - Standaardinformatieformulier voor pakketreisovereenkomsten in andere dan de in deel A bedoelde situaties

De combinatie van reisdiensten die u wordt aangeboden, is een pakketreis in de zin van Richtlijn (EU) 2015/2302, omgezet door de wet van 21 november 2017 betreffende de verkoop van pakketreizen, gekoppelde reisarrangementen en reisdiensten.

Bijgevolg kunt u aanspraak maken op alle EU-rechten die voor pakketreizen gelden. Onderneming XY/Ondernemingen XY is/zijn ten volle verantwoordelijk voor de goede uitvoering van de volledige pakketreis.

Onderneming XY/Ondernemingen XY beschikt/beschikken ook over de wettelijke verplichte bescherming om u terug te betalen en, indien het vervoer is inbegrepen in de pakketreis, te repatriëren ingeval zij insolvent wordt/worden.

Basisrechten krachtens Richtlijn (EU) 2015/2302

- Voordat hij de pakketreisovereenkomst sluit, zal de reiziger alle essentiële informatie over de pakketreis ontvangen.
- De aansprakelijkheid voor de goede uitvoering van alle reisdiensten die in de overeenkomst zijn opgenomen, berust altijd bij ten minste één professioneel.
- De reiziger krijgt een noodtelefoonnummer of gegevens inzake een contactpunt via welk hij contact kan opnemen met de organisator of de reisagent.
- De reiziger kan de pakketreis, met inachtneming van een redelijke termijn en eventueel tegen de betaling van extra kosten, aan een andere persoon overdragen.
- De prijs van de pakketreis kan alleen worden verhoogd indien specifieke kosten toenemen (bijvoorbeeld brandstofprijzen), indien zulks uitdrukkelijk in de overeenkomst is opgenomen, en in elk geval niet later dan twintig dagen vóór het begin van de pakketreis. Indien de prijsverhoging hoger is dan 8 % van de prijs van de pakketreis kan de reiziger de overeenkomst opzeggen. Indien de organisator zich het recht op een prijsverhoging voorbehoudt, heeft de reiziger recht op een prijsvermindering wanneer de relevante kosten zouden afnemen.
- Ingeval een van de essentiële elementen van de pakketreis, met uitzondering van de prijs, aanzienlijk wordt gewijzigd, kan de reiziger de overeenkomst zonder betaling van een opzegvergoeding opzeggen en krijgt hij een volledige terugbetaling. Indien de professioneel die voor de pakketreis verantwoordelijk is, de pakketreis vóór het begin van de pakketreis annuleert, heeft de reiziger recht op terugbetaling en, indien passend, op een schadevergoeding.
- De reiziger kan de overeenkomst in uitzonderlijke omstandigheden zonder betaling van een opzegvergoeding vóór het begin van de pakketreis opzeggen, bijvoorbeeld wanneer er op de plaats van bestemming ernstige veiligheidsproblemen zijn die waarschijnlijk gevolgen zullen hebben voor zijn pakketreis.
- Daarnaast kan de reiziger de overeenkomst te allen tijde vóór het begin van de pakketreis opzeggen tegen

betaling van een passende en gerechtvaardigde opzegvergoeding.

- Indien na het begin van de pakketreis aanzienlijke elementen van de pakketreis niet zoals afgesproken kunnen worden geleverd, moet een geschikt alternatief arrangement aan de reiziger worden aangeboden, zonder extra kosten. Indien de diensten niet worden uitgevoerd volgens de overeenkomst en dit aanzienlijke gevolgen heeft voor de uitvoering van de pakketreis en de organisator dit probleem niet heeft verholpen, kan de reiziger de pakketreisovereenkomst zonder betaling van een opzegvergoeding opzeggen.

- In geval van reisdiensten die niet uitgevoerd zijn of niet goed uitgevoerd zijn heeft de reiziger ook recht op een prijsvermindering en/of schadevergoeding.

- De organisator is verplicht reizigers die in moeilijkheden verkeren, bijstand te verlenen.

- Indien de organisator of de doorverkoper insolvent wordt, zullen de betaalde bedragen worden teruggestort. Indien de insolventie van de organisator of, indien van toepassing, de doorverkoper na het begin van de pakketreis intreedt en het vervoer in de reis of de vakantie inbegrepen is, wordt er voor repatriëring van de reiziger gezorgd. XY heeft zich van bescherming bij insolventie voorzien bij YZ [de entiteit die instaat voor de bescherming bij insolventie, bijvoorbeeld een garantiefonds of een verzekeringsmaatschappij]. Wanneer diensten door de insolventie van XY niet worden verleend, kunnen reizigers met deze entiteit of, in voorkomend geval, de bevoegde autoriteit contact opnemen (contactgegevens, met inbegrip van naam, geografisch adres, e-mail en telefoonnummer).

[Website waar Richtlijn (EU) 2015/2302, als omgezet door de wet van 21 november 2017 betreffende de verkoop van pakketreizen, gekoppelde reisarrangementen en reisdiensten te vinden is.]

Deel C. - Standaardinformatieformulier bij overdracht van gegevens door de organisator aan een andere professioneel overeenkomstig artikel 2, 2°, lid 1, b. 5)

Indien u uiterlijk 24 uur na ontvangst van de bevestiging van de boeking door onderneming XY, een overeenkomst sluit met onderneming AB, vormt de door XY en AB verleende reisdienst een pakketreis in de zin van Richtlijn (EU) 2015/2302, omgezet door de wet van 21 november 2017 betreffende de verkoop van pakketreizen, gekoppelde reisarrangementen en reisdiensten.

In dat geval kunt u aanspraak maken op alle EU-rechten die voor pakketreizen gelden. Onderneming XY is ten volle verantwoordelijk voor de goede uitvoering van de volledige pakketreis.

Onderneming XY/Ondernemingen XY beschikt/beschikken ook over de wettelijke verplichte bescherming om u terug te betalen en, indien het vervoer is inbegrepen in de pakketreis, te rapatriëren ingeval zij insolvent wordt/worden.

Meer informatie over basisrechten krachtens Richtlijn (EU) 2015/2302 [te verstrekken in de vorm van een hyperlink].

De reiziger krijgt de volgende informatie te zien door de hyperlink aan te klikken :

Basisrechten krachtens Richtlijn (EU) 2015/2302

- Voordat hij de pakketreisovereenkomst sluit, zal de reiziger alle essentiële informatie over de reisdiensten ontvangen.

- De aansprakelijkheid voor de goede uitvoering van alle reisdiensten die in de overeenkomst zijn opgenomen, berust altijd bij ten minste één professioneel.

- De reiziger krijgt een noodtelefoonnummer of gegevens inzake een contactpunt via welk hij contact kan opnemen met de organisator of de reisagent.

- De reiziger kan de pakketreis, met inachtneming van een redelijke termijn en eventueel tegen de betaling van extra kosten, aan een andere persoon overdragen.

- De prijs van de pakketreis kan alleen worden verhoogd indien specifieke kosten toenemen (bijvoorbeeld brandstofprijzen), indien zulks uitdrukkelijk in de overeenkomst is opgenomen, en in elk geval niet later dan twintig dagen vóór het begin van de pakketreis. Indien de prijsverhoging hoger is dan 8 % van de prijs van de pakketreis kan de reiziger de overeenkomst opzeggen. Indien de organisator zich het recht op een prijsverhoging voorbehoudt, heeft de reiziger recht op een prijsvermindering wanneer de relevante kosten zouden afnemen.

- Ingeval een van de essentiële elementen van de pakketreis, met uitzondering van de prijs, aanzienlijk wordt gewijzigd, kan de reiziger de overeenkomst zonder betaling van een opzegvergoeding opzeggen en krijgt hij een volledige terugbetaling. Indien de professioneel die voor de pakketreis verantwoordelijk is, de pakketreis vóór het begin van de pakketreis annuleert, heeft de reiziger recht op terugbetaling en, indien passend, op een schadevergoeding.

- De reiziger kan de overeenkomst in uitzonderlijke omstandigheden zonder betaling van een opzegvergoeding vóór het begin van de pakketreis opzeggen, bijvoorbeeld wanneer er op de plaats van bestemming ernstige veiligheidsproblemen zijn die waarschijnlijk gevolgen zullen hebben voor de pakketreis.

- Daarnaast kan de reiziger de overeenkomst te allen tijde vóór het begin van de pakketreis opzeggen tegen betaling van een passende en gerechtvaardigde opzegvergoeding.

- Indien na het begin van de pakketreis aanzienlijke elementen van de pakketreis niet zoals afgesproken kunnen worden geleverd, moet een geschikt alternatief arrangement aan de reiziger worden aangeboden, zonder extra kosten. Indien de diensten niet worden uitgevoerd volgens de overeenkomst en dit aanzienlijke gevolgen heeft voor de uitvoering van de pakketreis en de organisator dit probleem niet heeft verholpen, kan de reiziger de pakketreisovereenkomst zonder betaling van een opzegvergoeding opzeggen.

- In geval van reisdiensten die niet uitgevoerd zijn of niet goed uitgevoerd zijn heeft de reiziger ook recht op een prijsvermindering en/of schadevergoeding.

- De organisator is verplicht reizigers die in moeilijkheden verkeren, bijstand te verlenen.

- Indien de organisator of de doorverkoper insolvent wordt, zullen de betaalde bedragen worden teruggestort. Indien de insolventie van de organisator of, indien van toepassing, de doorverkoper na het begin van de pakketreis intreedt en het vervoer in de reis of de vakantie inbegrepen is, wordt er voor repatriëring van de reiziger gezorgd. XY heeft zich van bescherming bij insolventie voorzien bij YZ [de entiteit die instaat voor de bescherming bij insolventie, bijvoorbeeld een garantiefonds of een verzekeringsmaatschappij]. Wanneer diensten door de insolventie van XY niet worden verleend, kunnen reizigers met deze entiteit of, in voorkomend geval, de bevoegde autoriteit contact opnemen (contactgegevens, met inbegrip van naam, geografisch adres, e-mail en telefoonnummer).

Richtlijn (EU) 2015/2302, als omgezet door de wet van 21 november 2017 betreffende de verkoop van pakketreizen, gekoppelde reisarrangementen en reisdiensten [HYPERLINK].

Art. N2. Bijlage 2.

Deel A. - Standaardinformatieformulier voor gekoppelde reisarrangementen in de zin van artikel 2, 5°, a), welke online worden gefaciliteerd door een vervoerder die retourtickets verkoopt

Indien u, na één reisdienst te hebben gekozen en betaald, aanvullende reisdiensten voor uw reis of vakantie boekt via onze onderneming/XY, kunt u GEEN aanspraak maken op de rechten die gelden voor pakketreizen uit hoofde van Richtlijn (EU) 2015/2302, omgezet door de wet van 21 november 2017 betreffende de verkoop van pakketreizen, gekoppelde reisarrangementen en reisdiensten.

Onze onderneming/XY is derhalve niet verantwoordelijk voor de goede uitvoering van die aanvullende reisdiensten. In geval van problemen kunt u contact opnemen met de betrokken dienstverlener.

Indien u evenwel tijdens hetzelfde bezoek aan de boekingswebsite van onze onderneming/XY aanvullende reisdiensten boekt, worden deze reisdiensten deel van een gekoppeld reisarrangement. In dat geval beschikt XY over de volgens het EU-recht verplichte bescherming om de door u aan XY betaalde bedragen voor diensten die als gevolg van de insolventie van XY niet zijn verleend, terug te storten en, indien nodig, u te repatriëren. Gelieve er nota van te nemen dat niet in terugbetaling wordt voorzien in geval van insolventie van de betrokken dienstverlener.

Meer informatie over bescherming bij insolventie [te verstrekken in de vorm van een hyperlink].

De reiziger krijgt de volgende informatie te zien door de hyperlink aan te klikken :

XY heeft zich van bescherming bij insolventie voorzien bij YZ [de entiteit die instaat voor de bescherming bij insolventie, bijvoorbeeld een garantiefonds of een verzekeringsmaatschappij].

Wanneer reisdiensten door de insolventie van XY niet worden verleend, kunnen reizigers met deze entiteit of, in voorkomend geval, de bevoegde autoriteit contact opnemen (contactgegevens, met inbegrip van naam, geografisch adres, e-mail en telefoonnummer).

Let op : Deze bescherming bij insolventie geldt niet voor overeenkomsten met andere partijen dan XY, die ondanks de insolventie van XY kunnen worden uitgevoerd.

Richtlijn (EU) 2015/2302, als omgezet door de wet van 21 november 2017 betreffende de verkoop van pakketreizen, gekoppelde reisarrangementen en reisdiensten [HYPERLINK].

Deel B. - Standaardinformatieformulier voor gekoppelde reisarrangementen in de zin van artikel 2, 5° , a), welke online worden gefaciliteerd door een andere professioneel dan een vervoerder die retourtickets verkoopt

Indien u, na één reisdienst te hebben gekozen en betaald, aanvullende reisdiensten voor uw reis of vakantie boekt via onze onderneming/XY, kunt u GEEN aanspraak maken op de rechten die gelden voor pakketreizen uit hoofde van Richtlijn (EU) 2015/2302, omgezet door de wet van 21 november 2017 betreffende de verkoop van pakketreizen, gekoppelde reisarrangementen en reisdiensten.

Onze onderneming/XY is derhalve niet verantwoordelijk voor de goede uitvoering van de afzonderlijke reisdiensten. In geval van problemen kunt u contact opnemen met de betrokken dienstverlener.

Indien u evenwel tijdens hetzelfde bezoek aan de boekingswebsite van onze onderneming/XY aanvullende reisdiensten boekt, worden die reisdiensten deel van een gekoppeld reisarrangement.

In dat geval beschikt XY over de volgens het EU-recht verplichte bescherming om de door u aan XY betaalde bedragen voor diensten die als gevolg van de insolventie van XY niet zijn verleend, terug te storten. Gelieve er nota van te nemen dat niet in terugbetaling wordt voorzien in geval van insolventie van de betrokken dienstverlener.

Meer informatie over bescherming bij insolventie [te verstrekken in de vorm van een hyperlink].

De reiziger krijgt de volgende informatie te zien door de hyperlink aan te klikken :

XY heeft zich van bescherming bij insolventie voorzien bij YZ [de entiteit die instaat voor de bescherming bij insolventie, bijvoorbeeld een garantiefonds of een verzekeringsmaatschappij].

Wanneer reisdiensten door de insolventie van XY niet worden verleend, kunnen reizigers met deze entiteit of, in voorkomend geval, de bevoegde autoriteit contact opnemen (contactgegevens, met inbegrip van naam, geografisch adres, e-mail en telefoonnummer).

Let op : Deze bescherming bij insolventie geldt niet voor overeenkomsten met andere partijen dan XY, die ondanks de insolventie van XY kunnen worden uitgevoerd.

Richtlijn (EU) 2015/2302, als omgezet door de wet van 21 november 2017 betreffende de verkoop van

pakketreizen, gekoppelde reisarrangementen en reisdiensten [HYPERLINK].

Deel C. - Standaardinformatieformulier voor gekoppelde reisarrangementen in de zin van artikel 2, 5°, a), wanneer de overeenkomsten in de gelijktijdige fysieke aanwezigheid van de professioneel (die geen vervoerder is die retourtickets verkoopt) en de reiziger worden gesloten

Indien u, na één reisdienst te hebben gekozen en betaald, aanvullende reisdiensten voor uw reis of vakantie boekt via onze onderneming/XY, kunt u GEEN aanspraak maken op de rechten die gelden voor pakketreizen uit hoofde van Richtlijn (EU) 2015/2302, omgezet door de wet van 21 november 2017 betreffende de verkoop van pakketreizen, gekoppelde reisarrangementen en reisdiensten.

Onze onderneming/XY is derhalve niet verantwoordelijk voor de goede uitvoering van de afzonderlijke reisdiensten.

In geval van problemen kunt u contact opnemen met de betrokken dienstverlener. Indien u evenwel tijdens hetzelfde bezoek aan of contact met onze onderneming/XY aanvullende reisdiensten boekt, worden die reisdiensten deel van een gekoppeld reisarrangement. In dat geval beschikt XY over de volgens het Unierecht verplichte bescherming om de door u aan XY betaalde bedragen voor diensten die als gevolg van de insolventie van XY niet zijn verleend, terug te storten. Gelieve er nota van te nemen dat niet in terugbetaling wordt voorzien in geval van insolventie van de betrokken dienstverlener.

XY heeft zich van bescherming bij insolventie voorzien bij YZ [de entiteit die instaat voor de bescherming bij insolventie, bijvoorbeeld een garantiefonds of een verzekeringsmaatschappij].

Wanneer reisdiensten door de insolventie van XY niet worden verleend, kunnen reizigers met deze entiteit of, in voorkomend geval, de bevoegde autoriteit contact opnemen (contactgegevens, met inbegrip van naam, geografisch adres, e-mail en telefoonnummer).

Let op : Deze bescherming bij insolventie geldt niet voor overeenkomsten met andere partijen dan XY, die ondanks de insolventie van XY kunnen worden uitgevoerd.

[Website waar Richtlijn (EU) 2015/2302, als omgezet door de wet van 21 november 2017 betreffende de verkoop van pakketreizen, gekoppelde reisarrangementen en reisdiensten kan worden gevonden].

Deel D. - Standaardinformatieformulier indien de professioneel die een online aangeboden gekoppeld reisarrangement in de zin van artikel 2, 5°, b), faciliteert, een vervoerder is die retourtickets verkoopt

Indien u via deze link/links aanvullende reisdiensten voor uw reis of vakantie boekt, kunt u GEEN aanspraak maken op de rechten die gelden voor pakketreizen uit hoofde van Richtlijn (EU) 2015/2302, omgezet door de wet van 21 november 2017 betreffende de verkoop van pakketreizen, gekoppelde reisarrangementen en reisdiensten.

Onze onderneming/XY is derhalve niet verantwoordelijk voor de goede uitvoering van die aanvullende reisdiensten. In geval van problemen kunt u contact opnemen met de betrokken dienstverlener.

Indien u echter uiterlijk 24 uur na ontvangst van de bevestiging van de boeking van onze onderneming/XY via deze link/links aanvullende reisdiensten boekt, worden die reisdiensten deel van een gekoppeld reisarrangement. In dat geval beschikt XY over de volgens het EU-recht verplichte bescherming om de door u aan XY betaalde bedragen voor diensten die als gevolg van de insolventie van XY niet zijn verleend, terug te storten en, indien nodig, u te repatriëren. Gelieve er nota van te nemen dat niet in terugbetaling wordt voorzien in geval van insolventie van de betrokken dienstverlener.

Meer informatie over bescherming bij insolventie [te verstrekken in de vorm van een hyperlink].

De reiziger krijgt de volgende informatie te zien door de hyperlink aan te klikken :

XY heeft zich van bescherming bij insolventie voorzien bij YZ [de entiteit die instaat voor de bescherming bij insolventie, bijvoorbeeld een garantiefonds of een verzekeringsmaatschappij].

Wanneer diensten door de insolventie van XY niet worden verleend, kunnen reizigers met deze entiteit of, in voorkomend geval, de bevoegde autoriteit contact opnemen (contactgegevens, met inbegrip van naam, geografisch adres, e-mail en telefoonnummer).

Let op : Deze bescherming bij insolventie geldt niet voor overeenkomsten met andere partijen dan XY, die ondanks de insolventie van XY kunnen worden uitgevoerd.

Richtlijn (EU) 2015/2302, als omgezet door de wet van 21 november 2017 [betreffende de verkoop van pakketreizen, gekoppelde reisarrangementen en reisdiensten [HYPERLINK].

Deel E. - Standaardinformatieformulier indien de professionele die een online aangeboden gekoppeld reisarrangement in de zin van artikel 2, 5°, b), faciliteert, een andere professioneel is dan een vervoerder die retourtickets verkoopt

Indien u via deze link/links aanvullende reisdiensten voor uw reis of vakantie boekt, kunt u GEEN aanspraak maken op de rechten die gelden voor pakketreizen uit hoofde van Richtlijn (EU) 2015/2302, omgezet door de wet van 21 november 2017 betreffende de verkoop van pakketreizen, gekoppelde reisarrangementen en reisdiensten.

Onze onderneming/XY is derhalve niet verantwoordelijk voor de goede uitvoering van die aanvullende reisdiensten. In geval van problemen kunt u contact opnemen met de betrokken dienstverlener.

Indien u echter uiterlijk 24 uur na ontvangst van de bevestiging van de boeking van onze onderneming/XY via

deze link/links aanvullende reisdiensten boekt, worden die reisdiensten deel van een gekoppeld reisarrangement. In dat geval beschikt XY over de volgens het EU-recht verplichte bescherming om de door u aan XY betaalde bedragen voor diensten die als gevolg van de insolventie van XY niet zijn verleend, terug te storten. Gelieve er nota van te nemen dat niet in terugbetaling wordt voorzien in geval van insolventie van de betrokken dienstverlener.

Meer informatie over bescherming bij insolventie [te verstrekken in de vorm van een hyperlink].

De reiziger krijgt de volgende informatie te zien door de hyperlink aan te klikken :

XY heeft zich van bescherming bij insolventie voorzien bij YZ [de entiteit die instaat voor de bescherming bij insolventie, bijvoorbeeld een garantiefonds of een verzekeringsmaatschappij].

Wanneer diensten door de insolventie van XY niet worden verleend, kunnen reizigers met deze entiteit of, in voorkomend geval, de bevoegde autoriteit contact opnemen (contactgegevens, met inbegrip van naam, geografisch adres, e-mail en telefoonnummer).

Let op : Deze bescherming bij insolventie geldt niet voor overeenkomsten met andere partijen dan XY, die ondanks de insolventie van XY kunnen worden uitgevoerd.

Richtlijn (EU) 2015/2302, als omgezet door de wet van 21 november 2017 betreffende de verkoop van pakketreizen, gekoppelde reisarrangementen en reisdiensten [HYPERLINK].